

ZARZĄD WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO
(Instytucja Zarządzająca)

LUBELSKA AGENCJA WSPIERANIA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI
w LUBLINIE
(Instytucja Pośrednicząca II stopnia)

Wytyczne dotyczące audytu zewnętrznego Projektów
realizowanych w ramach

Poddziałania 2.1.1 Dokapitalizowanie i tworzenie funduszy pożyczkowych

oraz

Poddziałania 2.1.2 Dokapitalizowanie i tworzenie funduszy poręczeniowych

Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013

Lublin, styczeń 2013 r.

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
LUBELSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

WSTĘP

Zgodnie z umową o dofinansowanie Projektów realizowanych w ramach Poddziałania 2.1.1 *Dokapitalizowanie i tworzenie funduszy pożyczkowych* i 2.1.2 *Dokapitalizowanie i tworzenie funduszy poręczeniowych* II Osi Priorytetowej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 Beneficjent Projektu zobowiązany jest do przeprowadzenia audytu zewnętrznego, w przypadku gdy jego wartość przekracza 20 000 000, 00 PLN.

Audyt, zgodnie z § 9 pkt 9 „Beneficjent zobowiązuje się do wyboru audytora i poddania się audytowi zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Ponadto w przypadku gdy całkowita wartość kapitału przeznaczanego na realizację Projektu przekracza 20 000 000,00 PLN Beneficjent podda się audytowi zewnętrznemu, co najmniej jeden raz w okresie realizacji Projektu po zaangażowaniu 60% kapitału przeznaczanego na realizację Projektu w ramach jednokrotnego obrotu kapitałem, w terminie wyznaczonym przez Instytucję Pośredniczącą II stopnia”

Opracowując niniejsze *Wytyczne* przyjęto, że audytem zewnętrznym jest zakres działań, którego celem jest uzyskanie racjonalnego zapewnienia, że Projekt jest realizowany zgodnie z umową i wnioskiem o dofinansowanie oraz obowiązującymi przepisami prawa.

Prawidłowo i rzetelnie przeprowadzony audyt Projektu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 stanowi niezależne potwierdzenie prawidłowości realizacji Projektu.

Wydatki poniesione przez Beneficjenta na przeprowadzenie audytu zewnętrznego Projektu są kwalifikowalne, o ile zostały przewidziane w zatwierdzonym budżecie Projektu (są możliwe do rozliczenia w ramach Projektu), spełniają warunki kwalifikowalności wydatków dla Poddziałania 2.1.1 i 2.1.2 a także wymogi, o których mowa w dalszej części *Wytycznych*.

WYBÓR AUDYTORA

Audyt zewnętrzny powinien zostać przeprowadzony przez podmiot i/lub audytorów niezależnych od jednostki audytowanej (Beneficjenta), co powinno zostać potwierdzone deklaracją bezstronności.

Bezstronność i niezależność audytora nie zostaje zachowana jeśli audytor lub podmiot przeprowadzający audyt zewnętrzny:

- posiada udziały, akcje lub inne tytuły własności w jednostce pełniącej rolę Beneficjenta lub w jednostce z nią stowarzyszonej, dominującej lub współzależnej;
- jest lub był w ostatnich 3 latach przedstawicielem prawnym (pełnomocnikiem), członkiem organów nadzorujących, zarządzających bądź administrujących lub pracownikiem jednostki

pełniącej rolę Beneficjenta, jednostki stowarzyszonej, dominującej, zależnej lub współzależnej;

- w ostatnich 3 latach uczestniczył w sporządzaniu dokumentów stanowiących przedmiot audytu, nie dokonywał również badania sprawozdania finansowego audytowanego podmiotu w okresie min. 3 lat poprzedzających audyt;
- osiągnął chociażby w jednym roku w ciągu ostatnich 5 lat co najmniej 40% przychodu rocznego z tytułu świadczenia usług na rzecz danej jednostki, jednostki wobec niej dominującej lub jednostek z nią stowarzyszonych, jednostek od niej zależnych lub współzależnych (nie dotyczy to pierwszego roku działalności podmiotu przeprowadzającego audyt);
- jest małżonkiem, krewnym lub powinowatym w linii prostej do drugiego stopnia lub jest związany z tytułu opieki, przysposobienia lub kurateli z osobą zarządzającą lub będącą w organach nadzorczych jednostki albo zatrudnia przy prowadzeniu audytu takie osoby;
- jest lub był zaangażowany w planowanie, przygotowanie, realizację lub zarządzanie Projektem;
- z innych powodów (faktycznych, formalnych lub prawnych) nie spełnia kryterium niezależności lub bezstronności względem jednostki audytowanej.

Audyt powinien zostać przeprowadzony przez osobę spełniającą warunki określone w art. 286 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. Zm.) lub osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, zatrudniającą przy przeprowadzaniu audytu osoby, o których mowa w w/w artykule.

Zgodnie z ustawą o finansach publicznych, audytorem wewnętrznym może być osoba, która:

1. ma obywatelstwo państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub innego państwa, którego obywatelom, na podstawie umów międzynarodowych lub przepisów prawa wspólnotowego, przysługuje prawo podjęcia zatrudnienia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
2. ma pełną zdolność do czynności prawnych oraz korzysta z pełni praw publicznych;
3. nie była karana za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
4. posiada wyższe wykształcenie;
5. posiada następujące kwalifikacje do przeprowadzania audytu wewnętrznego:
 - a. jeden z certyfikatów: Certified Internal Auditor (CIA), Certified Government Auditing Professional (CGAP), Certified Information Systems Auditor (CISA), Association of Chartered Certified Accountants (ACCA), Certified Fraud Examiner (CFE), Certification in Control Self Assessment (CCSA), Certified Financial Services Auditor (CFSA) lub Chartered Financial Analyst (CFA), lub
 - b. złożyła, w latach 2003—2006, z wynikiem pozytywnym egzamin na audytora wewnętrznego przed Komisją Egzaminacyjną powołaną przez Ministra Finansów, lub
 - c. uprawnienia biegłego rewidenta, lub
 - d. dwuletnią praktykę w zakresie audytu wewnętrznego i legitymuje się dyplomem ukończenia studiów podyplomowych w zakresie audytu wewnętrznego, wydanym przez jednostkę organizacyjną, która w dniu wydania dyplomu była uprawniona,

zgodnie z odrębnymi ustawami, do nadawania stopnia naukowego doktora nauk ekonomicznych lub prawnych.

Zespół przeprowadzający audyt zewnętrzny Projektu realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 r. powinien być złożony z minimum dwóch osób, z których każda powinna spełniać wymogi określone art. 286 ustawy o finansach publicznych.

Dodatkowo każdy z członków zespołu powinien posiadać doświadczenie w przeprowadzeniu min. 5 audytów zewnętrznych Projektów współfinansowanych ze środków unijnych, w tym minimum jednego o wartości dofinansowania powyżej 5 000 000,00 PLN. W zespole audytorskim co najmniej jedna z osób musi posiadać uprawnienia biegłego rewidenta.

ZAKRES AUDYTU

Audyt obejmuje przede wszystkim sprawdzenie:

- czy Beneficjent realizuje Projekt zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie (kompletną dokumentacją aplikacyjną), umową, dokumentami programowymi oraz obowiązującymi przepisami prawa polskiego i wspólnotowego;
- czy procedury kontroli wewnętrznej Beneficjenta zapewniają prawidłowość realizacji Projektu, rzetelność i wiarygodność przedkładanych dokumentów w związku z realizacją;
- czy Beneficjent posiada ścieżkę audytu w zakresie finansowo-księgowym;
- czy Beneficjent posiada odpowiednie procedury finansowo – księgowo oraz procedury dotyczące realizacji Projektu pozwalające na racjonalne zapewnienie o poprawności Projektu,
- czy Beneficjent prowadzi odrębną ewidencję księgową na potrzeby Projektu;
- kwalifikowalności wydatków, sposobu ich dokumentowania, wiarygodności i rzetelności wniosków o płatność;
- zgodności wniosków o płatność z księgami rachunkowymi Beneficjenta w części dotyczącej Projektu;
- wiarygodności wniosków o płatność w zakresie sprawozdawczości z realizacji Projektu, odnośnie danych rzeczowych oraz osiągania zakładanych celów i wskaźników;
- sposobu monitorowania realizacji celów Projektu;
- sposobu przechowywania dokumentacji Projektowej;
- czy Beneficjent wdrożył zalecenia przeprowadzonych kontroli/ audytów oraz usunął ewentualne nieprawidłowości ;
- czy Beneficjent, w zakresie informacji i promocji, stosuje się do zapisów zawartych w umowie o dofinansowanie Projektu i obowiązujących wytycznych w tym zakresie;
- czy Projekt jest zgodny z politykami wspólnotowymi.

W celu stwierdzenia, czy Projekt jest realizowany zgodnie z umową o dofinansowanie Projektu, a wydatki są kwalifikowalne, w szczególności sprawdza się:

1. Dokumentację dotyczącą Projektu, w szczególności dotyczącą celu projektu oraz zaplanowanych wskaźników jego osiągnięcia.
2. Czy działania przewidziane we wniosku o dofinansowanie realizacji Projektu zostały rzeczywiście podjęte.
3. Czy wydatki wykazane w dokumentach zostały rzeczywiście poniesione, tj. potwierdzone dowodem zapłaty oraz czy osiągnięto faktyczny efekt rzeczowy.
4. Kwalifikowalność poniesionych wydatków, sposób ich dokumentowania i ujęcia na rachunku bankowym wyszczególnionym w planie kont Beneficjenta; zgodność kwot wynikających z wniosków o płatność z zapisami księgowymi, w rozbiciu na poszczególne kwoty kwalifikowalne.
5. Wiarygodność sprawozdań z realizacji Projektu przekazywanych przez Beneficjenta, poprzez weryfikację i potwierdzenie wykonania prac, istnienia zakupionych towarów oraz wykonania usług zamówionych w ramach Projektu.
6. Zasady dotyczące promocji i informacji Projektu.
7. Sposób monitorowania Projektu (osiągania celu Projektu), raportowania o postępach wdrażania Projektu oraz dotrzymanie harmonogramu realizacji zadań i podzadań Projektu – potwierdzenia zgodności dokumentów sprawozdawczych ze stanem faktycznym.
8. Poprawność stosowanych procedur przetargowych lub procedur dotyczących konkurencyjności. W przypadku beneficjentów, którzy nie są zobligowani do stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych audyt powinien obejmować także prawidłowość zakupu dostaw i usług pod kątem racjonalności wydatków oraz stosowanie zasady uczciwej konkurencji i równego traktowania.
9. Zasady udzielania pomocy de minimis w przypadku udzielania pożyczek na zasadach określonych w rozporządzeniu Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 czerwca 2009 r. w sprawie udzielania pomocy przez fundusze pożyczkowe i poręczeniowe w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz.U. Nr 105, poz. 874)
10. Sposób archiwizacji dokumentów, który pozwala prześledzić ścieżkę wydatku od przedłożenia wniosku o płatność do poszczególnych faktur.

Przedstawiony powyżej zakres audytu Projektu jest wymaganym minimum. Beneficjent może rozszerzyć zakres audytu o inne elementy, które w jego opinii powinny zostać poddane audytowi.

Audyt powinien zostać przeprowadzony zgodnie z powszechnie uznawanymi, międzynarodowymi standardami audytu. Audytor zewnętrzny w sprawozdaniu z audytu powinien określić na podstawie jakich standardów przeprowadził audyt.

REZULTAT PRAC AUDYTORÓW

Celem przeprowadzonego audytu powinno być uzyskanie racjonalnego zapewnienia, że wydatki poniesione w ramach Projektu są kwalifikowalne, a realizowany Projekt jest zgodny z umową oraz wnioskiem o dofinansowanie, a przypadku stwierdzenia niezgodności informacji na temat stwierdzonych nieprawidłowości i/lub uchybień oraz ewentualnych zagrożeń dla realizacji Projektu, a

także na temat przyczyn i sposobów ich usunięcia i/lub uniknięcia, jak również sformułowanych w tym zakresie rekomendacji audytora.

Podmiot przeprowadzający audyt wydaje w tym zakresie opinię oraz przygotowuje sprawozdanie z audytu. Sprawozdanie z audytu powinno zawierać min. następujące informacje:

1. Informacje ogólne
 - a. Data sporządzenia sprawozdania.
 - b. Numer audytowanego przedsięwzięcia.
 - c. Imiona i nazwiska audytorów uczestniczących w audycie.
 - d. Termin przeprowadzenia audytu.
 - e. Okres objęty audytem.
2. Cel i metodologia (cel, zakres, zastosowane techniki, próg istotności, poziom ufności) audytu. Audytor powinien dokonać sprawdzenia dokumentacji oraz zapewnić identyfikowalność dokumentów, które podlegały badaniu. Wykaz sprawdzonych dokumentów stanowić będzie załącznik do sprawozdania z audytu.
3. Ustalenia stanu faktycznego - zgodnie ze szczegółowym zakresem audytu.
4. Wskazanie stwierdzonych uchybień/ nieprawidłowości w trakcie realizacji projektu wraz ze wskazaniem ich wagi oraz zaznaczenia, czy którekolwiek z tych uchybień/ nieprawidłowości ma charakter systemowy.
5. Określenie oraz analiza przyczyn i skutków uchybień.
6. Uwagi i wnioski w sprawie usunięcia stwierdzonych uchybień, rekomendacje.
7. Opinia w zakresie spełnienia wszystkich wymogów określonych w zakresie ogólnym i szczegółowym audytu.

Beneficjent ma prawo do odniesienia się do opinii oraz sprawozdania z audytu. Wyniki prac audytorów (opinia wraz ze sprawozdaniem, w wersji pisemnej i elektronicznej) przekazywane są do Instytucji Pośredniczącej II stopnia, wraz z najbliższym wnioskiem o płatność. W przypadku gdy dokumentacja będąca wynikiem prac audytorów nie będzie spełniała wymogów ww. dokumentu, Instytucja Pośrednicząca II stopnia ma prawo zwrócenia się z prośbą o wyjaśnienie uchybień lub uzupełnienie dokumentów, a w przypadku uznania wyjaśnień lub uzupełnień za niewystarczające uznania poniesionego wydatku za niekwalifikowany i wezwania Beneficjenta do ponownego poddania się badaniu audytorskiemu.

